

Szöllősi-Nagy András

Szöllősi-Nagy András professzor a *Budapesti Műszaki Egyetemen (BME)* szerez építőmérnöki diplomát vízepítőmérnöki szakon 1972-ben. Diplomamunkáját a lineáris hidrológiai rendszerek identifikációja témában írta. 1979-ben summa cum laude egyetemi doktori fokozatot, *Dr. Techn.*, (hidrológia és matematikai statisztika) nyer hidrológiai idősorok spektrális elemzéséből, később kandidátusi fokozatot szerez az MTA-n, majd *PhD* fokozatot a BME-n. 1991-ben a Magyar Tudományos Akadémia doktora lett (*DSc*) új strukturált sztochasztikus real-time lefolyás-előrejelző modellek elméletének kidolgozásával. Ugyanabban az évben habilitál, *Dr. Habil.*, a BME-én. 1992-től címzetes-, majd 1994-től rendes egyetemi tanár ugyanott. 2009 és 2015 között a sztochasztikus hidrológia professzora az *UNESCO-IHE Institute of Water Education*, illetve a *TU Delft*-en Hollandiában. Az *Óbudai Egyetem*, a *Miskolci Egyetem*, a *Széchenyi István Egyetem*, a *Pannon Egyetem* és a *Szegedi Egyetem* címzetes egyetemi tanára. 2010-től a pekingi *Normal University Beijing* vendégprofesszora. A *Debreceni Egyetem* Honoris Causa doktora (2015). A *Magyar Mérnök Akadémia* tagja (2015). A *Miskolci Egyetemen* egyetemi magántanárként felszíni hidrológiát oktat. 2016 júliusától a *Nemzeti Közszolgálati Egyetem* professzora a fenntartható fejlődés területén a Víz tudományi Karon. 2019-es visszavonulása óta ugyanott egyetemi magántanár. 2020-ban reaktiválták.

Szöllősi-Nagy 1972-ben kerül a VITUKI Rendszerhidrológiai Osztályára. 1974 és 1976 között az *International Institute for Applied Systems Analysis* (IIASA, Laxenburg, Ausztria) kutatójaként dolgozik. Fő kutatási területei a lineáris hidrológiai rendszerek elméletének kidolgozása, hidrológiai idősoelemzés, a mederbeli lefolyás sztochasztikus-dinamikus modellezése, valós idejű előrejelzés és a rekurzív tanuló-algoritmusokon alapuló vízgazdálkodási rendszerek folyamatirányítása voltak. 1976-ban Olaszországban dolgozott az *IBM*-nél az Arno folyó real-time előrejelző rendszerének kifejlesztésén. 1981-ben Svédországban a *Luleå Egyetemen* vendégprofesszor, ahol sztochasztikus dinamikusan hidrológiai rendszereket, illetve a Kalman-szűrő elméletét és gyakorlatát oktatja. 1983-ban és 1984-ben számítógépes hidrológiai előrejelzések elméletét és gyakorlatát tanítja az *Asian Institute of Technology*-n (AIT), Bangkokban. Ezen időszak alatt ENSz szakértőként konzultál vízügyi előrejelzések terén Bangladesben, Thaiföldön és Indonéziában. Emellett rendszeresen tart posztgraduális kurzusokat hidrológiai modellezésről az UNESCO tanfolyamain Budapesten, Belgrádban, Moszkvában és Delftben, valamint hidrológiai statisztikát tanít az ELTE-n. 1985 és 1989 között reguláris vendégprofesszor a kanadai *Waterloo Egyetem* rendszerelméleti tanszékén. 1985 és 1989 között a VITUKI (tudományos) főigazgató-helyettese. Az általa kidolgozott diszkrét lineáris kaszkádmódellet (DLCM) számos ország hidrológiai előrejelző szolgálata alkalmazza operatív körülmények között, így a magyar *Országos Vízjelző Szolgálat* is napi előrejelzési munkájában. 1989-ben nevezi ki az UNESCO főigazgatója a párizsi székhelyű vízügyi tudományok osztálya (Water Science Division) igazgatójává és egyben az UNESCO kormányközi Nemzetközi Hidrológiai Programjának (IHP: *International Hydrological Programme*) főtitkárává. Ezt a funkciót húsz éven át tölti be. A tízes években az UNESCO tudományos főigazgatóhelyettesi pozícióját is betölti Párizsban. Ezzel párhuzamosan pár évig a környezeti programok (MaB, IHP, IOC, IGCP) koordinátori funkcióját is ellátja. 2009-ben az UNESCO főigazgatója a Delftben, Hollandiában, székelő *UNESCO-IHE Institute for Water Education* rektorává nevezi ki.

Szöllősi-Nagy alapító tagja a *World Water Council*-nek (WWC). Kulcsszerepe volt a Világtanács által

szervezett Víz Világ Fórum (*World Water Forum*) sorozat létrehozásában. Alapítástól, a 90-es évek közepétől hat cikluson keresztül választott tagja a WWC kormányzó tanácsának egészen 2018-ig. Szintén tagja volt a *Global Water Partnership* irányító testületének, valamint elnökölte WWC publikációs bizottságát. Ez utóbbi minőségében indította újtárra az *Elsevier* kiadóval az *International Journal of Water Policy* szakfolyóiratot. Az elmúlt négy Víz Világ Fórum során a politikai ügyekért felelős bizottság (*Political Processes Commission*) és a miniszteri konferenciák társelnöke volt. A legrégebben szolgáló választott tagja volt a WWC kormányzótanácsának, a megelőző három ciklus során tagja a Board szűk körű *Bureau*-jának. Tagja volt továbbá a Marseille-ben tartott 6. Víz Világforum, ill. a Daegu-i 7. Világforum Nemzetközi Szervezőbizottságának. Tagja, illetve elnöke volt a UN-Waternek. 2014-től négy évig az *Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB)* Vízgazdálkodási Tanácsadó Bizottságának tagja. 2016-ban az UNESCO Nemzetközi Hidrológiai Programja (IHP) Kormányközi Tanácsának (*Intergovernmental Council*) elnökévé választják. Két éves mandátuma lejártával ex-officio alelnök. A globális ICSU *Future Earth* tudományos program *Water Futures (Sustainable Water Future Programme)* kutatási program irányító testületének elnöke.

1986 és 1989 között az *International Journal of Stochastic Hydrology and Hydraulics*-nak (Springer) (alapító) főszerkesztője, valamint a magyar *Hidrológiai Közöny* főszerkesztője. Az alábbi tudományos folyóiratok szerkesztőbizottságának volt ill. jelenleg is tagja: *Vízügyi Közlemények*, *Water Resources Management* (Reidel), *Environmental Systems*, *International Journal of Water Policy* (IWA Publishing), *International Journal on Landslides* (Springer), *Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS)*, *Hydrological Letters* (Japán). Emellett a következő szervezetekben töltött be vezető tisztségeket: *International Association of Hydrological Sciences (IAHS)*, *International Association for Hydraulic Research (IAHR)*, *International Water Resources Association (IWRA)* és az *International Federation of Information Processing (IFIP)*. Tagja volt a *Stockholm Environmental Institute (SEI)*, a *Holland Delta Alliance*, valamint a *Prince Sultan Bin Abdulaziz International Water Prize* felügyelő/kormányzó bizottságainak (Board).

2014-ben végleg hazatér Magyarországra. Az *MTA Vízgazdálkodástudományi Bizottságának*, valamint az *OVF Vízügyi Tudományos Tanácsának* tagja, a 2017-ig az *MTA Víz tudományi és Környezeti ad-hoc Bizottságának* elnöke. Mint köztestületi tag az *MTA Közgyűlés* választott tagja. A *Magyar Hidrológiai Társaság* 2015. évi Közgyűlésén a *Hidrológiai Közöny Szerkesztőbizottságának* elnökévé választják. 2016 elejétől három évig az *Institute of Advanced Studies Köszeg (iASK)* intézményben fellow, majd tudományos tanácsadó. A *Budapest Water Summit* Nemzetközi Program (és Szövegező) Bizottságának elnöke mindhárom alkalommal. A *Florida International University (USA) UNESCO Chair* tanácsadó-bizottságának tagja. A *Geneva Water Hub* irányító testületének tagja. A *Water and Peace* nemzetközi munkacsoport tagja. Tagja a *Balaton Group*nak. A *Magyar Mérnökakadémia* és a *Magyar Természettudomány Társaság* alelnöke.

Szöllősi-Nagy az alábbi tiszteltbeli szakmai pozíciókat/kitüntetéseket kapta: az *American Water Resources Association* valamint a *British Hydrological Society* tiszteleti tagja; *IWRA Ven-Te-Chow Lecturer* (1994); *Chester C. Kisiel Lecturer* (1999), University of Arizona, Tucson, US; *Hydrology Days Award* (2004), Colorado State University, Fort Collins, US; 2008 *Tsinghua Global Vision Lecturer*, Tsinghua University, Peking; *Walter Bean Professor* a University of Waterloo-n, Kanada (2009). 2005-ben megkapta a *Distinguished Associate Award of the International Association of Hydrogeologists-t* (IAH). 2008-ban megválasztották a *World Academy of Arts and Sciences (WAAS)* tagjának. A Japán Mérnöktársaság (*Japan Society of Civil Engineers*) *International Award* kitüntettetje (2009). 2011-ben a *Dooge Award of IWHA-t* és a *Prince Albert II of Monaco Award* díját kapta meg víztudományok területén. 2012-ben a *Water Visionary Distinguished Service Award* díjat kapta az USA-beli WET Foundation-tól. Az *Africa Water Prize* 2019-es kitüntettetje. *Magyar Hidrológiai Társaság Pro Aqua* valamint *Kvassay Jenő* díja (2019). A *Magyar Mérnöki Kamara* tiszteletbeli tagja (2009), *Reiter Ferenc* díjas (2018). Állami kitüntetései: *Árvízvédelmi Emlékérem* (1970), *Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikereszt* (2009), *Magyar Érdemrend Középkeresztje* (polgári tagozat, 2014), *Rákosmente Díszpolgára* (2019).